

Za uboj 16 let. Letos dne 1. julija je bil v Uršnih selih pri Novem mestu ob priliki gasilske veselice smrtno zabit z nožem Jožef Kobe, posestnik ter pogodbeni poštar, ki je miril razgrajajoče fante. Radi uboja se je zagovarjal dne 21. avgusta pred novomeškim sodiščem Rudolf Šober, 25letni posestniški sin iz Laz. Šober je bil obsojen na 10 let ječe.

Vlem v davčni urad. Na Višnji gori so prostori davčnega urada v Auerspergovem gradu. V noči so se splazili vlomilci skozi razbito omrežje v davčni urad, kjer so najprej izmaknili iz miznice uradnika 200 Din, katere je imel tamkaj shranjene. Nato so se lotili svinjsko nogo glavne železne blagajne, v kateri je bilo 20.000 Din. Do denarja niso prišli, ker se je poprej zdanilo in so morali opustiti težavni posel.

Uboj v prenagleni jezli. V Podslivnici pri Cerknici na Notrajskem sta se sprli sosedji radi kokoši. V kreg sta se vmešala tudi oba sosedja. V hudi razdraženosti je udaril Anton Primožič sosedja z motiko po glavi in mu razbil lobanjo. V ljubljansko bolnico oddani udarjeni je podlegel poškodb.

Dve smrtni žrtvi podivjane surovine. V Trbojeh pri Kranju je zaklal s kuhinjskim nožem Janez Klišič, 25letni hlapec iz Prebačevega, Franca Oslja, 54letnega samskega posestnika. Najpoprej sta pila Oselj in Klišič v krčmi, nato je povabil Oselj brezposelnega hlapca k sebi na dom na žganje. V pijanosti je zahteval Klišič od gostitelja denar, ker mu ga ni dal, je prišlo do krvavega dejanja. Po uboju je zagrabil surovina Osljevo denarnico, v kateri je bilo komaj 300 Din, in je odšel nazaj v gostilno, kjer je pil naprej. Pozneje je sedel na kolo in odpravil proti Smedniku. Med vožnjo se je zaletel z vso silo v posestnika Rozmana, ki je privozil iz nasprotni strani. Rozman je padel v jarek, kjer se je tako poškodoval, da je podlegel poškodbam v ljubljanski bolnici. Klišič se je po trčenju odpeljal k

Rozmanovi ženi, kateri je povedal o moževi nesreči, a prvotni zločin je zamolčal in se je celo skrival pri Rozmanovi. Posestnika Oslja so našli drugo jutro po uboju mrtvega v hiši. Orožniki so takoj izsledili Klišiča, ki je priznal zločin z izgovorom na pijanost in silobran.

*

Slovenska Krajina.

Črensovci. V četrtek dne 23. t. m. je nekdo ukradel iz veže v »Našem domu« kolo tajniku posojilnice g. Zver Jošku, ki utрпи precejšnjo škodo, ker je bilo kolo še zelo dobro ohranjeno. Okrog 11. ure je opazil, da kolesa ni, pa je mislil, da se je kdo pošalil in mu bo kolo že še vrnil. Do danes ni nobenih sledov za kolesom. To je menda prvi slučaj, da je bilo pri nas kolo ukradeno. — V »Naš dom« se je priselil g. Oroslav Železnik, bivši šolski upravitelj na Srednji Bistrici, ki tu uživa svoj bolezenski dopust. — Raznim »opazovalcem« svetujemo, naj opustijo svoja »opazovanja«, drugače homo začeli mi njihovo pamet opazovati. — Zdi se nam, da nekateri naši lovci ne vedo, da je dovoljeno zajca streljati še le po 15. septembru.

Kobilje. Obmejna občina je naše Kobilje ter leži čisto na severu naše domovine. Živimo radi slabih prometnih zvez skoraj čisto ločeno od ostalih krajev. Saj nas do Dobrovnika, do naše politične občine, loči precej visok hrib in človek rabi eno uro hodat, predno pride v stik z ostalimi soobčani. Mi Kobiljančani smo imeli v nedeljo dne 19. t. m. žegnanje oziroma proščenje sv. Roka. Vsakemu, ki pride prvič na tako proščenje, se vsa opravila službe božje zde kaj čudna. Kajti pridiga se vrši v slovensščini, molitve kakor tudi cerkveno petje pa v madžarsščini.

Čentiba. Kakor v večih obmejnih krajih, tako je tudi pri nas precej razvito švercanje ali čmuglanje. Ljudje se vsled slabih gmotnih in gospodarskih razmer ne bojijo tvegati svojega življenja, samo da zaslužijo nekaj denarja in tako omogočijo borno življenje sebi in svoji številni družini. Čeprav je že več ljudi žrtvovalo svoje življenje, si vendar nekateri ne dajo miru, temveč jih tihotapski nagon žene čez

mejo, kjer so v stalni nevarnosti pred očesom postave. Tak izlet na Madžarsko so si privoščili nekateri tudi na praznik Marijinega vnebovzetja dne 15. t. m. Nesli so precej tobaka, a tokrat niso imeli sreče, ker jih je opazil obmejni varnostni organ. Ko jih je ta v imenu zakona pozval, da naj stojijo, so vsi začeli bežati. Ker na večkratni klic »Stojte!« niso hoteli obstati, je stražnik začel streljati ter je ustrelil Murkoviča iz Čentibe, ki je že radi švercanja bil večkrat kaznovan, dočim so drugi zbežali ter ušli. O nesreči smo v kratkem že poročali danes teden.

Turnišče. Že večkrat smo brali na tem mestu o naši tržki občini. Napredujemo v vsakem oziru. Delavci, katerim iz vsega srca privoščimo, da si zaslužijo nekaj denarja, s katerim jim bo dana možnost, da prežive svojo družino, skrbijo po višji zapovedi za to, da se po trgu ne kadi prah. Po cesti namreč razmetavajo debelo plast kamna, a žal ob nepravem času. Kajti cesta je sedaj tako pokvarjena, da večjega tovora po njej sploh ni mogoče peljati, zato se je ljudje izogibajo in vozijo med njivami. Edini poštni avto skrbi za to, da jo nekoliko zboljša. — Tudi v gospodarskem oziru napredujemo. Kajti že trije gospodarji so dali napraviti silosne jame, jame za kisanje zelene krme. Ti napredni gospodarji so gg. Terboča, Zadravec in Kučko. Vsi so je napravili z nekakim negotovim uspehom, ker ne vedo, če bo živina hotela jesti to krmo. Bomo pač videli.

Turnišče. Tukajšnje prostorsko društvo je priredilo dne 12. avgusta pod vodstvom predsednika društva, g. šolskega upravitelja, poučni izlet na banovinsko kmetijsko šolo v Rakičanu. Ob ugodnem vremenu smo si natančno ogledali krasno urejeno drevnino z vrtom in pa vzorno kmetijstvo, kar nas je zelo zanimalo.

Strigova. Ob priliki proslave 600letnice obstoja fare strigovske se je med pontifikalno sv. mašo vsled silnega sunka velike množice ljudi odtrgala ograja z stebrom vred pri cerkvi ter padla 4 m globoko na cesto. Ob tej priliki je padel z ograjo vred domači faran Malester iz Veščice, ki se je poškodoval. Prepeljali so ga v bolnišnico v Mursko Soboto. — Med potjo iz Strigove v Čakovec je padel po nesreči z voza prevzvišeni g. dr. Bonifačič,

II. del.

Par mesecev brezskrbnega odpočitka je minulo hitro. Treba se je bilo lotiti resnega pripravljalnega dela za drugo raziskovalno ekspedicijo, koje namen je bil: Družbi zasigurati z odkritjem še nezrabiljenih zlatih poljan težke milijone za bodočnost.

Pred vsem moram beležiti dvoje pripovedovanj dveh davno žalostno preminulih iskalcev zlata, ki sta videla nagromadeno zlato, a ga nista mogla odnesti ter izrabiti radi bolezn, nepopisnih naporov in pomanjkanja spremstva. Oba sta končala eden med Indijanci, drugi med iskalci dijamantov, ko sta videla obljubljeni in z zlatom prevlečeno deželo ter sta zaupala rdečkožcem in belim, kje jo je treba iskati.

Indijanci med braziljanskima rekama Rio des Mortes (reka smrti) in Rio Culisehu pripovedujejo to-le:

»Ze mnogo deževnih mesecev (v Braziliji dežuje od oktobra do marca) je minulo, odkar se je

* O drugi ameriški ekspediciji skozi pragozdove in Matto Grosso do novih zlatih polj v Južni Ameriki je izšlo od nemških in angleških članov ekspedicije v zadnjih letih par zanimivih potopisov o težavah ter grozotah po neodkritih pokrajinah Brazilije.

mudil pri nas belokožec. Glava in njegov obraz sta bila pokrita z dolgimi lasi, ki so bili enake barve kakor kamni, katere je imel seboj, rumeni in blesteči. Njegovo telo je bilo raztrgano od ran. Njegove oči so gledale, kakršnih nismo videli nikoli poprej. Znano mu je bilo, kako imenujejo priprosti Indijanci ogenj, veter, vodo in reke. Govoriti je znal indijansčino. Ko je videl, da gre z njim na smrt, je poklical k sebi poglavarja ondotnega plemena in glavarjevega sina ter rekel: »Daleč proti polnoči, tam, kjer pošilja Rio Ksingu četrtič svoje vode v globočine ter jih žene potem v velikem kolobarju na desno, je treba reko zapustiti in potovati na desno, vedno naravnost. Le kar dalje naprej, kakor daleč sega pogled. Pozneje bodo ovirali potnika hribi. Nato tudi cilj ni več daleč ...

Dolga je pot do tja in več nego enkrat se mesec spremenil. Malo divjačine je v oni pokrajini, smrt se smeji potniku skozi veje dreves. Kdor je dosegel cilj, bo našel pesek in kamenje iste barve, kakor jo poseda solnce in kakršno iščejo belokožci ...

Belokožec je potegnil kos zlate rude izpod razcapane obleke, držeč ga na dlani v luč ognja, in je dostavil: »Velike so množine peska ter kamenja, a krog njih prežita strah in pogin. Z velikim spremstvom sem se podal na pot, vrnil sem

ki postane na ta način prav čista. Na ta način očistimo tudi pločevinasto posodo in kuhinjsko orodje. Z razrezanim krompirjem lahko tudi očistimo nože in vilice. Tudi volneno obleko, vezene in d. lahko operemo s krompirjem. Čist, neolupljen krompir nastrgamo, nastrgano maso damo v gorke ali mlačno vodo, v kateri potem operemo brez mila imenovane predmete, nakar jih oplaknemo v čisti vodi, kateri smo dodali malo kisa.

Razlika med rastjo mladenke in fanta.

Rast deklet preneha med 19. in 20. letom. Rast mladega moškega navadno konča s 23. letom.

škof splitski ter si zlomil levo roko. Prepeljali so ga v bolnišnico v Čakovec

Strigova. Dne 19. avgusta smo proslavili 600letnico obstoja naše župnije. Zato smo s cvetjem, prapori in slavaloki okinčali našo malo mesteca, ker smo tudi na naše največje veselje sprejeli v svojo sredino prevzvišenega g. nadškofa-koadjutorja dr. Alojza Stepinca, ki je v spremstvu prevzvišenega g. dr. Bonifačiča, škofa splitskega, povečal našo proslavo. Srca vseh nas so se topila v sreči in veselju, ker je naša fara prva v Medjimurju, ki jo je obiskal prevzvišeni nadpastir. Ob 9. uri je bil pozdravni sprejem g. nadškofa. Temu je sledila zunaj cerkve pontifikalna sveta maša z asistenco 12 duhovnikov, v kateri je pel cerkveni pevski zbor z orkestrom iz Ljutomeru. Po obedu je bila akademija v Katol. domu, nakar sta si oba gg. škofa ogledala cerkev sv. Ivana Nep. v Razkrižju. Potem sta se oba cerkvena kneza povrnila v Strigovo in se dalje odpeljal čez Prekopo v Čakovec.

Ženavilje. Kakor smo že na tem mestu poročali, so nas Prekmurce doslej nekateri močno zapostavljali. Toda polagoma tudi mi postajamo enakovredni in znani med ostalimi so-državljanji. Da se za nas zanimajo, nam pričajo številne ekskurzije, o katerih smo deloma poročali danes teden. Splošno znani pa smo postali šele sedaj po pristanku belgijskega letalca Cosynsa in njegovega pomočnika akademika Van de Elsta. Njegov balon so ljudje zagledali v soboto dne 18. t. m., okrog 7. ure zvečer. Ker so pri nas zrakoplovi, zlasti pa še baloni večja redkost, so v začetku nekateri mislili, da leti zmaj. Ko pa so opazili, da je iz balona pogledal človek in jim nekaj kričal, so takoj vedeli, da hoče pristati. Njihovo še omahujočo vero so potrdile vrvi, katere je profesor Cosyns spustil iz balona. Hrabri možakarji so takoj pograbili spuščene vrvi in so začeli vleči, dočim je letalec Cosyns zaprl zaklopko in balon je po desetih minutah srečno pristal. Koj po pristanku je bil letalcema zelo dobrodošel akademik Mikola, ki je bil nekak posrednik ali tolmač med letalcema in ljudmi. On je tudi profesorju Cosynsu odgovoril na prvo vprašanje: »Kje sem?«, da je v Jugoslaviji. Ko so balon pritrčili, so spravili oba letalca spat h g. Škergetu, šolskemu upravitelju.

V tem času, ko so jima pripravljali postelje, sta oba letalca od prevelike utrujenosti kar na stopnicah zaspala. Drugi sta oba letalca vsa čila in spočita pregledala balon, a ves čas so ju nadlegovali časnikarji, ker so hoteli dobiti kolikor le mogoče natančna poročila. Oba sta jim zelo vpljudno odgovarjala na vprašanja, a tudi naše oblasti so letalcema zelo šle na roko. Saj je samo zaradi njihju pošta v Soboti celi dan uradovala. Telefon je bil stalno zaseden, ker se je ves svet zanimal za usodo obeh belgijskih letalcev. Balon so ljudje z vozovi odpeljali na železniško postajo, a oba letalca sta po drugi noči, ki sta jo prebila v Petrovcih pri g. poštarju Bazaju, z zelo dobrimi vtisi, kakor beremo v njihnih izjavah časopisom, zapustila dne 20. t. m. naše Prekmurje ter sta odšla ali se

odpeljala z avtomobilom v Ljubljano, kjer so ju že pričakovali.

Sprejem v dijaški dom »Martinišče v Murski Soboti. V ta zavod se sprejemajo zdravi, nadarjeni dečki, lepega vedenja, ki obiskujejo enega prvih pet razredov državne realne gimnazije v Murski Soboti. Gojenci imajo v zavodu vso oskrbo, dobro versko vzgojo po navodilih sv. Ivana Boska in pomoč v učenju. Goji se tudi petje, pouk violine in tamburanja. Zavod ima zračne učilnice in spalnice, igrišče, gledališče in kopališče. Hrana je zadostna in tečna. Ker je mesečna oskrbnina nizka, je omogočen sprejem v ta zavod tudi sinovom manj premožnih slojev. Število prostih mest je že zelo pičlo, zato pišite takoj na: Vodstvo »Martinišča«, Murska Sobotu.

Vera in politika.

Liberalci ali marksistični socialisti, ki mu bodo te vrstice prišle pred oči, bo ob njih zmajal z glavo ter morda slišno zarentačil: »Kaj ima vera opraviti s politiko!« V obrazložitev in podkrepitev bo navedel to, kar je čital v svojem protin-nekrščanskem listu, ki ga je navajen čitati. Utemeljitev je namreč ta: Vera se nanaša na Boga in večnost, politika pa na človeka in ta svet. Vsaka ima svoj delokrog, oba delokroga sta ločena drug od drugega, se ne dotikata, še manj krožata. Navskrižje je mogoče le takrat, če se vera meša v politiko, ali pa politika vtika v vero. Mešanje vere v politiko škodi politiki ter omadežuje vero.

Svobodomiselni, naprednjaški in socialistični elementi, ki tako govorijo, se niti ne zavedajo, kako sami obsojajo svojo politiko. Omadeževanje vere se more zgoditi samo z večim slabim. Če politika omadežuje vero, ne more biti dobra, marveč je slaba politika. To je tista politika, ki se dela po nekrščan-

skih načelih, ki prezira božje zapovedi, se ne ozira na pravice Boga in cerkve, in ki gazi ter tepta pravice človeške osebnosti. Takšna politika v resnici omadežuje, vendar ne vere (saj nima vera z njo ničesar opraviti), marveč tiste, ki iz sebičnih nagibov takšno politiko delajo. Ako se politika dela po moralnih načelih krščanstva, ne more roditi sadov, ki bi koga omadeževali.

Pa tudi v katoliških krogih ni dovolj jasnosti in doslednosti, kar se tiče razmerja vere do politike in politike do vere. Nekateri bežijo od politike, kakor da bi v resnici bila kaj slabega, za njih vero kvarnega. Drugi delajo politiko tako, kakor vidijo, da jo drugi delajo: ne v luči vere, marveč zgolj s svetnega vidika. To je vpliv stare liberalne pesmi, ki se sliši v raznih melodijah (besedilo je staro, melodija se spreminja): Vera nima s politiko ničesar opraviti. Protikrščanski elementi — ljudje in časniki — računajo na to, da bo ta pesem, čim večkrat jo ponavljajo, imela tem več uspeha. Zgodovina in izkustvo dokazujeta, da dobro računajo in sebi v prid. Zgodovina to dokazuje za preteklost, izkustvo pa za sedanjost.

V glavah svetnikov pa ni v tem oziru nikdar bila niti senca kakšne zmede pojmov. Zmeda pojmov je samo tamkaj,

Kobilice
so napravile od l. 1927 do leta 1931 škode za 2 milijardi Din.

Povprečni pušač
porabi na leto 10.000 vžigalic.

Sveto pismo
je prevedeno na 678 jezikov.

Vrtnica, ki je cvetela 140krat.

V Quincy v severno-ameriški državi Massachusetts je bila usajena leta 1788 vrtnica, ki je cvetela 140krat. Cvet je bil na zunaj bel in znotraj rumenkast. Rožo je zasadila žena drugega ameriškega predsednika, Abigail Adams.

Dež — snažilec.
Eno uro trajajoči nočni dež spere z cest

se sam, da umrem pri tujih Indijancih . . . Sporočite moje besede belim ljudem, ki bodo prišli k vam . . .«

Mnogo deževnih mesecev je zatonilo od tedaj. Oblaki so zatemnili nebo, bilo je moko ter mrzlo, dokler ni prisvetilo nad Indijance blesteče solnce. Glavar je umrl, njegov sin se je postaral, odkar je došel k tamošnjemu indijanskemu plemenu belokožni tujec in — umrl tamkaj . . .«

Drugo ustno izročilo o potovanju proti bajnim zlatim poljanam je mnogo daljše in se glasi: »Mnogo let je minulo, ko sem se priključil ekspediciji, ki se je odpeljala navzgor po reki Amaconas. Sem Mehikanec in vzeli so me radi seboj.

Star sem bil 25 let. Mornarji, ki so prihajali v naše mesteca, so pripovedovali o tujih pokrajinah pravljicne reči. Govorili so o Braziliji, ki prikriva neraziskane tajnosti, kjer leži na zemlji na mernike dijamantov in zlata. Zemlja hrani tam neizmerna bogastva, pa jih tudi čuva skopo v svojem črnem krilu in jih je težko iztrgati. O nevarnostih na potovanju do zlata in dijamantov niso pravili. Nasprotno — zasmehovali so težkoče v zavesti svoje moči in zmage. Nevarnosti, s katerimi se je mogoče boriti iz oči v oči, niso naši najhujši sovražniki. Za potnikom plazeči se stru-

pi so: bolezn, dež, vročina, kužno izhlapevanje pragozdov, golazen in žuželke. Tega se treba bati.

Podali smo se na pot, bilo nas je šest. Z orožjem, s strelivom in z dobro obutvijo preskrbljeni, smo upali na gotov uspeh, čeravno smo imeli v sebi klice pogina ob nastopu potovanja. Nismo imeli seboj spalnih mrež, ne mrežic proti pikom komarjev ali moskitov, tudi premale količine kinina proti mrzlici smo vzeli na pot.

Naš cilj so bile pokrajine ob reki Amaconas, kjer smo hoteli odkriti velike zlate zaklade. Veleto Amaconas smo dosegli brez posebnih težkoč. Veličastno vali reka vseh rek svoje vode skozi obširne pokrajine, dokler je ne sprejme morje. Če plavamo po valovju reke Amaconas navzdol, vidimo, kako stopajo njena obrežja vedno bolj vsak sebi, dokler ne zamegljo v daljavi in se nam dozdeva reka kakor morje. Človek obstoji začuden, ko zagleda, da deli reka Amaconas neizmerno pokrajino v dva dela. Če se približamo njenemu obrežju, se nam nudi redka slika najživahnejšega rastlinstva. Povsod visi tuje — bajno cvetje. Globoko v temno vodo se spuščajo ovijalke in orhideje gorijo v zelenju gozda.

Zgradili smo dva čolna in smo veslali navzgor po reki. Naše dela navajene roke so pokrili kmalu mehurji, ki so nas ovirali. Ti mehurji lahko stanejo človeka ob reki Amaconas življenje.